

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA,

V' Sabboto 11. d.

Sufhza 1797.

Nro. 20.

Duney 1. dan Sufhza ;

Predvzherej se je pelal od tod Prinz Karl k' vojski na Lashko.

Ludvik Melzer vishar shidane fabrike v' Penzingu je dal dve kratke risanze, inu eno dolgo, s' vso perpravo, kar sraven slishi sa dar k' vojski.

Paris 11. dan Svizhana.

Shtevilo pershon, katere so savol skrivne svese zhes gmej mir v' jezho potegnene, je she prezej veliko. Sbesti dan tiga mesza je bilo po nozhi vezh ku dvajset ludi, vsi shlahtno oblezheni,

zheni, v' jezho s' imenam *de la force* v' devet kozhiah perpelanih. Deflih vsi ljudje v' Parisu zhes visho godernajo, po kateri se ti nesrezhni pred sodbo vlezhejo; vender nasha gosposka terdna per tim naprej vsetji ostane, de jih ozhe naglo obfodit pustiti. Mej tim menimo, de ta svęga ni tako nevarna, kakor je taista puntarska sakletva bila, katero je Baboeuf nasnuval, inu zhes katero she sdej ni pravde konez; ker so nashe nove sodne gosposke silno pozhasne v' svojih opravilah, inu vsako pravdo le na dolgo vlezhejo.

Ti prvi banko-zędelzi *assignati* imenuvani so she davno sa nizh sposnani, inu vsaki je per njih neisrezheno sgubo imel; sdej so tudi ti drugi s' imenam *mandati* preklizani. Timu se nizh nezhudimo, ker smo vse to she dolgo previdili. Ta dan, pręden so bili preklizani, je en mandat od sto liber velal le sa 25. soldov. Po preklizanju se snajo she sa petnajst soldov dati, taistim, kateri imajo dazio s' njimi plazhati. Na so visho bode ves popirjasti denar v' enim męfzi sginil, inu bodemo ravno tako malo na nje vezh mislili, kakor smo she na assignate prasabili. Vender jih neisrezheno veliko ludi zhes to sdihuje, ker so le banko-zędelze sa polno prejeli, sdej pak jih skorej po nizh prozh dajejo. Sanashali so se na franzosko poshtenost, pak so se golfali. Sanashali na oblubo deshelniga abora, kateri je taistiga preklel, kateri bi bil

ękal,

rekal, de franzosi na kant pojdejo. To besedo
sizer nismo smeli isrezhi, inu jo nismo rekli; al
režh je vender le dopolnena. En tretji namešt
denarja papir nebode nobene frēzhe vezh sturil;
satorej se nam sdi, de nafhi moshjē nizm vezh
nemislio drugih banko - zēdelzov narejat.

Minister notrajnih opravil sbe ni is Nieder-
landa nasaj peršhal. Tam je vse nevolno, inu
polno toshbā. Kader je v'Niederland shal, je
vsel vezh vosov s' sabo, de si je shivesh pelal;
slishimo, de jih bode polne pisem, toshbā, su-
plik, inu pisaneh proshin nasaj obloshil. Vsake
forte strishe, inu krivize, katere so Niederlen-
darji od franzosov prestali, kar se pod njih shi-
bo, so ludi v'Niederlandi tako skazhile, de bi
nevarno bilo sa franzose, ako jim nebode sko-
rej pravize sturili.

Sdej se shē dobro vē, de so franzosi, ka-
der so v'Irreland mahnit oti, sgubili tri verstne
barke, inu dve fregate, k' so se potopile; eno
fregato, inu eno korvetto, k' so jih Englendar-
ji vjeli; eno fregato, k' ni sa nizm vezh. Ene
barke, inu shtireh ladii ni nasaj; al so vtonile,
al so pak Englendarjam v'pešt padle. Vsa sgu-
ba shteje, de v'denarjih snefse 20. millionov
franzofkeh liber. Satorej menimo, de naf nizm
vezh skomina nima, v'Irreland skufhat.

Do sdej nam sbe niso ladavzi nizm povēdat
pustili, de se je Mantova nafhim podala, deslih
se

Se shę po zęlim Parisu ta noviza glasi. Vender smo tęga lę sato veselı, ker si domıshlamo, de skus to se bode mir hitrejshi narędil, katerıga v' Parisu, inu vse ludstvo po deshelah silno shelimo, inu potrebujemo. Katerı so kapitale, inu mandate imęli, so ręveshi inu srote; katerı so imęli po 30, po 100 taushent perhodka, sdej sa folde vodo nosio, ali pak v' bogajmę profio; o. herniki pak, lokaji, inu kojnarji se v' kozhiah vosio, inu millione, katerę so krivizhno vkup sgrabili, sapravljajo. Kar Paris stoji, ni bilo takıga pusta, kakor lętas. Shene, inu lube takih golufov so na bal hodile bogato oblezhene, de je vse okol njuh blıskalo; nekatere v' bogatih podplatih inu podvesah po gerfki shęgi, nakatere bose, pak demantaste perstane na vsih deset perstih na nogah; nekatere samo v' shidi po shivoti oblezhene, katęra je tako farbana, de so vidit bile, kakor nage; zhef pak s' enim skusvidiozhim mushelinam ogernene, inu s' dragimi pufhelzi ozıfrane. Inu sizer je to ta narbol nova navada, shęnskım tako oblezhenem hoditi. — Eden od ręve konez jemle, ta drugi pak od preobilnosti, tako je prostost inu enakost!

En v' skrivni svęsi sapleden je v' permorskim męsti Calais vjęt, inu v' Paris pred sodbo perpelan, ta je imel 4000. gotovih luidorjov po 9. fl. per sebi. Pravjo, de per tej sodbi negręde vse po pravizi, kęr jih je shę dosti shus perjatle prosto pufhenih, katerı niso nedolshni, pak

vender

vender s' eno drugo drushino dobri perjatli, ka-
tęra s' kervamozhniki dershi. Vse je nekako sa-
pledno, de ni mogozhe svędit, kaj je reš. Se
bojimo, de morebit nebode spęt mezh mej na-
mi strah delal, inu de se bode kri prelivala. Po
vezh meštih je shę sem ter kje v' nasheh deshe-
lah puntaria sazhenjala.

London v' Englandu 10. Svizhana.

Pifma is Portugalla nizm negovoreę, de bi
Shpania bila Portugallu vojsko napovedala; to-
rej menimo, de ni nizm reš, kar se je od te
vojske uni dan govorilo.

Franzosi so povele dali, vse amerikske
barke, katęre v' englandarske brode hodio, prozha
jemati vfakimu, katęri jeh more.

Is Indie flishimo, de je spęt vse mirno;
trinajst nasheh bark je v' Bengala srežhno došh-
lo; offizirji so se vdali, de otę zhakat, dokler
se na njih preteshenge odgovor da. — V' mešti
Canton v' Chini je pomankanje denarjov, menjav-
ski listi nashe Indianfke Kompanie so shli sa go-
tovo, pak vender ne popolnoma, temuzh s' gu-
bo. Tudi v' Nosi dobriga vupanja manka goto-
vine. Vse je tam drago. Hollendarfki banko-
listi she sdej velajo, vender s' eno sgubo po
15. od sto.

Oberstar Fridrib, sin Theodora Krala is
Korsike, se je sam vstrešil, savol tega, ker je
v' dolę

v' dolgove sabređel, inu ob vupanje peršhal, taiste plazhat.

Holland 13. Svizhana.

Donef je skleneno, de sbor bode postavljeno, sa taiste pak ispelat bodo ministri postavljeni; tedej bode en minister isvolen sa gospodarja zhes bran na suhim, en drugi zhes vojsko na morji; en tretji zhes perhodke; ta zheterti zhes vunajne opravila; ta peti zhes notrajne. Sa vishanje vseh teh opravil, je pak she drugih pet postavlenih, tako de je deshelno gospodarstvo desetim v' rokah. — V' desheli Friesland je bil savol teh novin en punt, zhes to so se franzosi v' meš vtaknili, inu ludem oroshje prozh poberat sazheli.

Denemark.

Nash Kral je sazhel na mir glihat s' Tripolskim Dejam, inu je skus Turfskiga Zara, inu Neapolskiga Krala pustil ponudbe na mir sturiti. Neapel ima tudi s' Dejam vojsko, inu zhe nebo de priasniga sglihanja, bodemo s' Neapolam vkup vojsko pelali. Mej tem gręsta dve fregate v' sred-deshelsko morje, de bodete perpravlene, zhe bo treba.

Regensburg na nemškim 15. Svizhana.

Vikshi - vajvodski - eštrajski direktorial poslanik je Nemškemu kralevimu sboru v' Regensburgi s' besedo napovedal, rekozh: Imam od
Zesar-

Zefarske svitlosti povele, de nemški stanovi, katęri shęle pod zefarsko brambo super franzose ostati, sdajzi perklado k' vojski popolnoma, s' ludmi, inu vso perpravo, al pak tudi le v' denarjih namęst perprave vloshe, inu to po petkrat vezh, kakor je sizer navada; tudej nej na tegama plazhajo, kar so dosdej dolshni ostali; de bode vse perpravleno k' vojski, katęra se bode v' kratkim s' vso mozhjo sazhęla. Bres vashe perpomozhi ni mogozhe enimu filnimu sovrashniku superstati, inu she verh tega vashe deshele branit; tedej nej vsaki hiti svojo dolshnost dopolnit. „

Per Rajni vse tako kashe, de nam bodo fkorej franzosi nepokoj dęlat sazhęli; al tudi od zefarske strani je vse perpravleno, jih serzhno perjęti.

Lublana 7. dan Sushza.

Is Florenza pishejo, de se je Papesh per Shpanskim Krali pertoshit pustil zhes franzose, de mu otę posvetno oblast vsęti, inu vęri shkodovati. Na to mu je Kral skus Prinza de la Paz vkasal tak odgovor dati na 31. dan Kosaperska 1796. „ Shpanski Kral je od nekidej *Katbolski* imenuvan; timu perjimku se je mujal svešt biti, inu je is posebne priasnosti pruti svetimu ozhetu Papeshu se mujal, kar je po svojim nagnenji pruti katholski vęri mogel, de bi sedajni punti njih Papeshovo Svetost nesadęli. Vender so njih kralęva svitlost saględali, de rimski dvor
je

je skus na dvoje sastopne besede v' glihanji eno nesavuplivost perzhel, inu oblastniki papeshovih deshel so bili tako nemarni, de so njih sve, to perfhono v' nevarnost perpelali, svoje zhasno blago sgubiti. V' tih zhasih, ker nobena rezh nozhe pomagat, to nefrezho odverniti, se kraljevi svitlosti narpametnishi sdi, svetuvat, de nej njih Papeshova Svetost zhasno blago is rok spuste, inu vso njih skerb obernejo, de sami svoje perfhono ohranio, vero terdno obdershe, pravize nashe svete zerkve poterdio, inu kershanfko ludstvo k' savupanji na Boga pergovarjajo, de vernike v' nadlogah serzhne inu stanovitne s' svojo besedo naredę. To je vse, kar ima Prinz odgovorit. „

Lublana 9. dan Sushza.

Na lashkim je sdej vse tiho; Prinz Karl v' Forlanii novinze vari, inu v' vojfknih opravilah vadi, de bodo snali na noge stopit, kakot hitro bode treba.

V' Meklenburgi na Prajsovskim je gospod Bebens snajdel eno perpravo sa ponozhne tatove odverhiti. Kjerkol ozhe tat v' hisho predreti, al skus okno, vrata, al sid, bode vselej odgnan, sato ker je perprava tako narejena, de ona sdajzi posgoni, luzh pershge, hisho ras-svęti, inu, zhe kdo ozhe, eno pushe sproshi.